HÄMEEN SANOMAT.

Hämeenlinnan kaupungista

N:o 16. **Perjantaina Huhtikuun 22 p.** **1881.**

Tilaushinta: jakamispaikoissa Hämeenlinnassa koko wuodelta 3 markkaa, puolelta wuodelta 1 m. 75 p. ja neljännekseltä 1 markka; Hämeenlinnan postikonttorissa koko wuodelta 3 m. 52 p., puolelta wuodelta 2 m. 1 p. ja neljännekseltä 1 m. 13 p.; muissa postikonttoreissa koko wuodelta 3 markkaa 97 p., puolelta wuodelta 2 m. 27 p. ja neljännekseltä 1 m. 28 p. — **Kuulutuksia ja ilmoituksia** otetaan wastaan Kirjallisuuden Seuran kirjapainossa ja toimituksen luona, postiljooni Lönn'in talossa. Hinta 10 penniä pieneltä riwiltä. Ruotsalaiset suomennetaan ilman eri maksoa. — **Jakamispaikat:** lehden kirjapaino, kaupungin kirjakauppa sekä herrain Strömberg'in, Wahlberg'in ja Grönlund'in puodit. — **Toimittaja:** Y. K. Koskinen.

☛ Paino-asiamies ei ole hywäksynyt pää-kirjoitusta muuttamatta. Muutamia kohtia on siitä täytynyt pyhkiä pois.

Ensi sunnuntaina saarnaa:

Suomalaisen puolipäiwä-saarnan kello $^1/_2$10 pastori Appelqwist.

Suomalaisen ehtoo-saarnan kello 5 j. p. p. pastori Helin.

Koulu-asia ja Helsingfors Dagblad.

I.

Se jännitys ja lewottomuus, mikä yleisössä wiime wuosina koulu-kysymyksemme wuoksi on wallinnut, alkaa wähitellen kohota korkeimmillensa. Tiedetään, että koulu-komitean lausunto, tuo muutoksia, mullistuksia ehdoittawa, on wihdoinkin senaattiin saapunut ja tiedetään, että asia siellä tänään tai huomenna saattaa tulla ratkaistuksi. Wiimeiseen saakka on toiwottu ja yhä wieläkin toiwotaan, että hallitus, ennenkuin mence juuria myöten kukistamaan olewaiset koulu-olomme, jättäisi asian maan säätyjen tarkastettawaksi. Tätä on pidetty sitä suotawampana, koska on arweltu, että koulukomitean mullistus-ehdoitukset eiwät ole sopu-soinnussa niiden toiweiden kanssa, joita maan säädyt wiime waltio-päiwillä asiassa lausuiwat. Yleistä hämmästystä on sentähden herättänyt eräs Helsingfors Dagblad'issa pari wiikkoa takaperin ollut kirjoitus, jossa tuo wapaa-mielisten aatteiden kiero kannattaja maassamme katsoo tarpeelliseksi waroittaa hallitusta jättämästä koulu-asiaa enää ensi waltio-päiwien tutkittawaksi, koska siitä seuraisi ainoastaan wastuksia ja asialle pahennusta. Tätä epä-wapaa-mielistä waatimustaan mainittu lehti koettaa tukea wäitteellä, jossa on yhtä wähän totuutta kuin siinä on rehellisyyttä: saamme nyt kuulla, että wiimeksi koossa olleet säädyt todella pyysiwät niitä muutoksia, joita koulu-komitea on ehdoittanut, ja joita ollaan aikeissa toimeen panna. Todisteeksi Dagblad tuhlaa kaksi pitkää palstaa luikertelemisiin, jotka ainakin osoittawat hywää tahtoa heittämään sumua hallituksen ja yleisön silmille. Mitä mullistuksia siis on tekeillä ja mitä on pyydetty? Katsokaamme.

Kun säädyt wiime waltio-päiwiltä oliwat hajonneet, ei puoleen toista wuoteen kuulunut sanottawasti muuta koulu-toimen alalla, kuin lewottomia huhuja. Kolmatta kymmentä pyyntö-esitystä oli waltiopäiwille jätetty suomalaisten koulujen saamiseksi, säädyt oliwat nämä pyyntö-esitykset ainakin pääasiassa omiksensa omistaneet, talon-poikais-sääty oli tarjonnut tähän tarkoitukseen waroja luopumalla wanhasta etu-oikeudestaan kartta-paperi-maksussa. Mutta uusia suomalaisia kouluja ei kuulunut, ei näkynyt. Wihdoin syksyllä 1879 kokoontui hallituksen kutsumuksesta Helsinkiin tuokoulu-komitea, joka nyt sai koulu-asian koko laajuudessaan tutkittawaksensa. Suomalaisten koulujen hankkiminen jäi siwu-asiaksi. Oli keksitty, että koululaitoksemme kokonaisuudessaan ei enää wastannut ajan waatimuksia ja että se niinmuodoin oli juuria myöten toiseksi muodostettawa, ennenkuin saatettiin ottaa uusien suomalaisten koulujen perustamista kysymykseenkään. Tämä oli enemmistön perus-aate koulu-komiteassa ja näin syntyiwät sen mullistus-ehdotukset. Koulujemme nykyinen jako lyseihin ja reaali-kouluihin oli häwitettäwä. Sen sijaan piti lyseiden ja reaali-koulujen kolmesta alimmasta luokasta muodostettaman yhteinen kolmi-luokkainen pohja-koulu, jonka jatkona sitten toiselta puolen olisi jälellä olewat wiisi lysee-luokkaa, toiselta puolen kolme reaalista luokkaa. Oppilas tämän kautta pakoitettaisiin wasta kolmannen luokan oppi-määrän suoritettuansa päättämään kumpaiselle uralle hän kääntyy.

Ei kuulu aineesemme tässä arwostella, mitä etuja tai haittoja tästä muutoksesta saattanee olla. Että muutos jo itsessään on melkoinen, lienee aiwan ilmeistä. Suuremmaksi muuttuu se kuitenkin wielä seurauksissansa. Kun kolme alinta luokkaa owat ehdoteltuna yhteisiksi lyseelle ja reaali-koululle, on komitean enemmistö, jossa muutenkin aikamme aineellinen, luonnontieteisin kallistuwa henki näkyy johonkin määrin wallinneen, katsonut wälttämättömäksi hankkia myöskin reaali-koulun aineille sijaa tässä yhteisessä pohja-koulussa ja tämä tietysti on saattanut tapahtua ainoastaan siten, että lyseiden kolmen alimman luokan luku-järjestyksessä on ehdoiteltu muutamia aineita supistettawaksi, muutamia siitä kokonaan poissuljettawaksi. Lisäksi wielä komitea on hankkinut 11 tuntia lisää toiselle kotimaiselle kielelle ja niin on mullistus ala-luokkain luku-järjestyksessä tullut täydelliseksi. Sen tuntuwimpana hedelmänä on, että latinan kieli on ehdoteltu lykättäwäksi lyseiden neljänteen luokkaan asti.

Latina, tuo muinaisen roomalais-kansan rautainen, jäntewä kieli, on tähän asti meidän kouluissamme ollut kaiken kieli-opetuksen ja tawallaan muunkin opetuksen perustuksena. Sama perustawa asema on sillä yhä wielä suuressa osassa siwistynyttä mailmaa ja tämän tärkeän aseman tuo kuollut kieli on saawuttanut erittäin säännöllisien muotojensa ja perin pohjin kehitetyn kieli-oppinsa ynnä tarkan, selwän ja mallikelpoisen lause-rakennuksensa kautta. Mikään muu kieli ei tähän aikaan saata sille näissä ominaisuuksissa wertoja wetää. Luonnollista sentähden on, että kieli-opetusta kouluissa perustettaessa on tahdottu käyttää tämmöistä malli-kieltä, jonka säännölliset kaawat sitten woiwat olla alustana uudempienkin kielien opetuksessa. Ja koska ensimmäinen kieli-opetus samalla myöskin on ensimmäinen opetus säännölliseen ajattelemiseen niin tietysti on luonnollista, että tähänkin tarkoitukseen on tarwittu ja käytetty kieltä, joka muotojensa rikkauden ja säännöllisyyden wuoksi siihen soweltuu paremmin, kuin mikään muu kieli. Koulu-komitea on siis siirtäessään latinan neljännelle luokalle asti, laskenut koko kieli-opetuksen kouluissamme aiwan uudelle koettamattomalle pohjalle ja selwän, järjellisen ajatus-woiman kehittäminen oppilaissa, johon kaikki uudemmat kielet owat järjestänsä enemmin tai wähemmin kelwottomia, on tuon luonnon-tieteitä suosiwan komitean mielestä arwattawasti jätettäwä apinain ja koppa-kuoriaisten tehtäwäksi.

Mutta meidän ei ollutkaan tarkoitus ruweta koulu-komitean ehdotuksia arwostelemaan. Olemme tahtoneet ainoastaan näyttää, että mainitut ehdotukset tarkoittawat koulu-olojemme perin-pohjaista muuttamista niin ulkonaisesti koko järjestelmän suhteen kuin sisällisesti opetuksen ja luku-ohjelman puolesta.

Muisto-patsas keisari Aleksanteri II:lle.

Eräässä maamme lehdistä on ollut luettawana ehdotus, että Suomen kansa pystyttäisi muistopatsaan hiljan kuolleelle suuri-ruhtinaallensa Aleksanteri II:lle. Tämä ehdotus on ikään-kuin Suomen kansan sydämestä lähtenyt. Sen tuntee jokainen suomalainen, että se on toimeen pantawa ja niin pian kuin mahdollista.

Kansojen on jo ammoisista aioista ollut tapana pystyttää muisto-patsaita suurille miehillensä ja hywän-tekijöillensä. Se on luonnollinen, tuo tarwe ihmisissä säilyttämään niin paljo kuin mahdollista oikein persoonallisena jälki-maailman nähtäwille sitä suurta ja jaloa, mitä Jumala ihmis-muotoon on pukenut. Suurten miesten muisto säilyy tosin paraiten heidän teoissansa. Mutta ihmisen aistimellinen olemus waatii jotakin näkywäistä kuwaa, joka ikään-kuin yhteen paikkaan kokoo ja siinä mieleen johtaa kaiken sen, mitä suurta ja hywää mies kansansa ja ihmiskunnan edukſi on toimittanut. Ja tämä tapahtuu paraiten muisto-patsaan kautta, joka jälkimaailmalle säilyttää marmoriin hakattuna tai pronssiin walettuna sen miehen rakastetut piirteet, jonka suuria tekoja kansa tahtoo muistella. Se on sitä paitsi eläwälle, hereillä olewalle kansalle kunnian asia, ja sen welwollisuus osoittaa jollakin erityisellä tawalla kunnioitustaan ja kiitollisuuttansa niitä miehiä kohtaan, jotka sen johtajina ja tien-raiwaajina owat estintyneet. Kansa, joka tämän laimin-lyö, ei todellakaan ansaitse, että Jumala sille jaloja henkiä johtajiksi ja hywän-tekijöiksi herättää.

Kun näin on, kellehän Suomen kansa tällä hetkellä suuremmasta syystä nostaisi muisto-patsaan, kuin suurelle hywän-tekijällensä, meidän waltiollisen elämämme henkiin herättäjälle, sorretun kielemme korottajalle, Aleksanteri II:lle. On ehdoteltu, että asia jätettäisiin säätyjen toimeksi, jotka pian kokoontuwat. Me emme tähän ehdotukseen saata suostua. Me tahdomme jokainen waroillamme osoittaa, kuinka suurta hallitsijaamme rakastimme, kuinka kallis hänen muistonsa meille on. Yleinen kansalliskeräys on toimeen-pantawa. Ainoastaan siten kaikki kansan-luokat rikkaimmasta köyhimpään owat tilaisuudessa itse puolestansa osoittamaan wielä kerran kunnioitusta ja kiitollisuutta sen miehen muistolle, joka niin paljon hywää maallemme on tehnyt. Tarkoitusta warten tarwitaan tosin melkoisia summia,

U. Suomettaren laskun mukaan noin 2 tai 300,000 markkaa. Mutta jotakin siitä jo karttuukin, kun kokonainen kansa sydämen lämmöllä asiaan ryhtyy. Ja Aleksanteri II on epäilemättä niitä miehiä, joiden paljas muisto saa suomalaisen rinnan korkeammalle kohoomaan, sydämen lämpimämmin sykkimään. Sen osoitti loistawalla tawalla wuosi takaperin pidetty riemu-juhla hänen kunniaksensa, sen on myöskin osoittawa rahankeräys hänen muisto-patsaansa pystyttämiseksi.

Uusi Suometar ehdottaa, että jokainen kunta nyt heti omassa keskuudessansa ryhtyy rahain keräämiseen. Joku kunnan määräämä luottamus-mies saisi ottaa rahat haltuunsa ja ilmoittaa sanoma-lehdissä, kuinka paljo on kokoon saatu. Kun kanta-rahasto siten on syntynyt, walitkoot kerääjät komitean, joka wastaan ottaa kunnissa kootut rahat, ryhtyy, jos tarwitaan, uusiin keräys-toimiin, hakee lupaa kuwa-patsaan pystyttämiseen, julistaa kilpailua teoksen walmistamisesta, tarkastaa tulleet piirrustukset ja määrää kuwa-patsan muodon ja paikan. Näihin ehdotuksiin mekin puolestamme katsomme olewan syytä yhtyä, koska ne tuntuwat käytännöllisimmiltä. Sen ohessa olisi erittäin tärkeätä, että kolehti siinä suru-juhlassa, joka toukokuun wiimeisenä päiwänä wietetään keisari-wainajan muistoksi, jo edeltä käsin määrättäisiin tähän tarkoitukseen käytettäwäksi.

Hämeenlinnasta.

— **Ilkiwaltaisuutta** on kaupungissamme harjoitettu paljo tällä wiikolla ja monen-moista. Wiime lauantaina oli joukko kaupungin nuorta wäkeä sillalla häiriötä tekemässä ja kun poliisi paikalle saapui, oliwat nuo häiriöntekijät wähällä ruweta tappeluun järjestyksen walwojia wastaan. Muutenkin pidämme warsin sopimattomana, että kaupungin juopot walitsewat sillan wiheliäisyytensä näyttely-paikaksi, niinkuin nyt pääsiäis-yhinä runsain määrin on tapahtunut. Silta on arwattawasti yleistä liikettä eikä näiden kurjain kujeita warten.

Tällä wiikolla on myöskin sattunut, että on akkunoita rikki heitetty, muun muassa wärjäri Hildén'in talossa. Syyllisiä näihin ilkiwaltaisuuksiin ei ole saatu wielä kiinni.

— **Suwi** tekee tuloa jättiläis-askelin. Nuo suuret kinokset kaupunkimme kaduilla owat häwinneet kuin taika-woiman kautta. Ohut jäätikkö on niistä enää wain jälellä. Salmikin lasaretin ja kaupungin wälillä alkaa jo wähitellen aueta. Toissa-päiwänä ja eilen satoi wettä ja lumiräntää.

— **Hämeenlinnan metsästys-seuran** asiamiehiksi Hämeenlinnan haara-osastossa owat tähän asti tulleiden wastausten mukaan suostuneet rupeemaan: Tammelassa A. Borenius, Hollolassa nimismies K. Lang, Korpilahdella nimismies B. F. Jägerroos, Jämsässä majoori L. Ullner, Lopella kirkkowäärtti A. Andsten, Forssassa Br. Frey, Sääksmäessä kruununwouti K. Frey, Rengossa ylim. nimismies G. A. Willberg, Tuulokseessa majoori L. Munsterhjelm, Koskella kanttori A. Jurwa, Terwakoskella tehtaanhoitaja E. Humble, Hausjärwellä nimismies K. U. Frey, Kalwoilassa maakauppias K. J. Hellsten, Ewolla metsäherra H. Hackstedt, Anianpellossa maakauppias J. Wirzenius, Hauholla rusthollari R. Wuolijoki.

— **Kuollut sikiö.** Kaupungin kirkkotarhassa on löydetty kuollut sikiö; wielä ei ole saatu selkoa äidistä.

— **Koira-raiwoa** lienee kaupungissa ilmestynyt. Ainakin tapettiin wiime pääsiäis-maanantaina täällä muuan koira, jossa hulluuden merkkejä nähtiin. Koira oli jo ehtinyt purra muutamia poikia.

— **Kansantajuista luentoa** ei ensi sunnuntaina pidetä.

— **Ikäwä painowirhe** sattui wiime numeroomme. Eräässä etu-siwulla olewassa kuolin-ilmoituksessa oli mainittuna, että maanwiljelijä Säimälän poika Hattulassa Wäinö Johannes oli kuollut. Nimessä on sattunut paino-wirhe. Pitäisi oleman Sännälä.

Tietoja Pietarista.

Keisarin-murhaajain hirttäminen tapahtui wiime perjantaina Semenowan kentällä Pietarissa. Edellisenä päiwänä lähetettiin pappeja tuomittujen luokse. Rissakow keskusteli kauan papin kanssa ja nautti yhdä ehtoollista sekä luki raamattua. Mihailow puhui myös paljon papin kanssa, teki synnintunnustuksen, waan ei huolinut Herran ehtoollisesta. Kibaltshitsh wäitteli kaksi kertaa papin kanssa, waan ei huolinut ripistä eikä Herran ehtoollisesta. Sheljabow ja Perowska kielsiwät pappeja kokonaan tulemasta luoksensa. Yön wiettiwät he erillään kirjoitellen kirjeitä. Perowska ja Kibaltshitsh oliwat rauhallisimmat, Rissakow kowasti lewoton. Aamulla kello $^1/_2$ 9 aikaan wietiin he kaksilla mustaksi maalatuilla rattailla hirsto-paikalle. He istuiwat rattailla takaperin kädet taakse sidottuina ja jokaisen rinnalla oli taulu, jossa luettiin sana „Keisarin-murhaaja". Ensimmäisissä rattaissa istui Rissakow ja Sheljabow, toisissa Mihailow, Perowska ja Kibaltshitsh. Tunnettu pyöweli Frolow oli apulaisuensa jo aamusta warhain laitellut surmasilmukkansa walmiiksi mestauslawalla, jossa jo oli walmiina myös wiisi nnstaa arkku. Hessa Helfman'in hirttäminen on nimittäin lykätty toistaiseksi, koska on huomattu, että hän käy raskaana jo neljännellä kuukäudella. — Sotawäki aitasi koko tien, jota pahantekiät kuljetettiin, niin myös oli mestauspaikka sotawäellä piiritetty, jota komensi kenraliluutnantti Driesen. Kun pahantekiät oliwat wiedyt mestaus-lawalle. lähestyi kolme pappia heitä; he suuteliwat hartaasti ristiä ja ottiwat toisiltansa jäähywäiset. Sitten heitti pyöweli jokaisen ylle walkoisen liinasäkin, joten kaswot peittyiwät. Jakkara asetettiin silmukkain alle; Kibaltshitsh nousi sille ensin, nuora pantiin hänen kaulaansa ja jakkara temmattiin alta pois. Toisena oli Mihailow'in wuoro, mutta kun jakkara temmattiin pois, ei nuora kestänytkään, waan hirtettäwä putosi alas ja kawahti pystyyn, waikka kädet oliwat taakse sidotut. Toinen nuora pantiin, mutta sekin katkesi. Kolmaskin oli wähällä katketa, mutta wahwikkeeksi pantiin wielä neljäs nuora. Sitten hirtettiin järjestyksessä Perowska, Sheljabow ja Rissakow. Ruumiit riippuinat noin 15 minutia hirressä, jonka jälkeen ne laskettiin arkkuihin ja lääkärit tutkiwat ne että ne, oliwat hengettömiä; sitten wietiin arkut haudattawiksi. Kansaa oli kymmeniä tuhansia tätä kamalaa näytelmää katselemassa ja muun muassa huomattiin paljon ylhäisempiin säätyihin kuuluwia naisia, jotka merkillisellä mielen-tyyneydellä kaikkea tätä katseliwat. Kun sotawäki oli lähtenyt pois, tunkeutui kansa pyöwelin ympärille ostelemaan häneltä muistoksi hirttonuoran pätkiä.

— **Asewelwollisuuteen kutsuttujen luku Uudenmaan läänissä** on korjattujen luetteloin mukaan 1,830. Helsingin kaupungista kutsuttujen luku on 457.

— **Hiippak. sanomia.** (Porwoon). Ylimääräisiä armowuosia on myönnetty: yksi kirkkoherranleskelle S. Salenius'elle ja hänen lapsilleen Kuhmoisten kirkkoherrakunnassa, yksi kirkkoherranleskelle M. Winter'ille ja hänen wiidelle lapselleen kirkkoherranwirassa Hartolassa.

— Waalisaarna kirkkoherranwirkaa warten Kuhmoisten pitäjässä on määrätty pidettäwäksi tulewan kesäkuun 19 ja 26 p. ja heinäkuun 3 p. sekä waali heinäkuun 24. p.

— **Naurettawa päätös.** Herrat uusmaalaiset yliopplilaat owat katsoneet hywäksi kieltää Suomen kielen puhumisen kokouksissaan.

Kummia kuulun!

— **Anomus** Heinolan realikoulun muuttamisesta 5:luokkaiseksi suomenkieliseksi lyseeksi, on jätetty senaatiin. Anomuksen alla on nimiä paitsi Heinolasta, myöskin Nastolasta, Hollolasta, Asikkalasta ynnä muista lähi-pitäjistä.

(Mbl.)

— **Sanomalehti** „Ahti" on kuollut ja sen tilaajat saawat takaisin kolme neljännestä tilaushinnasta.

— **Rautatiensilta Kyröjoen yli** on nyt walmis, sanoo W. L. Silta on wastaiseksi suurin rautatiesilta maassamme, Kymi-joen yli wiewän sillan jälkeen, ja alkoi tämän sillan työ helmikuussa 1880.

— **Lordi Beaconsfield,** Englannin mainio waltiomies, kuoli huhtikuun 18 p. Lontoossa.

— **Kreikka** on hywäksynyt waltain tekemän ehdotuksen rajasta Turkkia wastaan.

Hämeen ja Uudenmaan kunnista.

— **Tulipalo Janakkalan pappilassa.** Huhtik. 17 sattui Janakkalassa ikäwä häiriö aiwan keskellä jumalan-palwelusta aamu- ja päiwä-saarnain wälillä. Yht'äkkiä alkoi kirkossa näkyä outoa, tawatonta liikettä, josta seurasi, että sekä jumalanpalwelus että mukana olewa rippitoimitus täytyi katkaista; ilmoitettiin näet seurakunnalle että pappilassa on walkea irti. Kaikki kirkkowäki riensikin heti ulos, jossa heitä kohtasi ikäwä näky, tuli suitsi jo ulos ison pytinkin katolta. Tuli oli alkanut tuhonsa ullakolta ja jo läpi ylisen. Ehkä weden saanta on pappilassa kaukana järwellä ja tässäkään tilassa ei heti tullut paikalle, waan kun wäkeä oli paljon ja märkää lunta aiwan tarpeeksi saatawana, saatiin walkia kuitenkin siin tukahutetuksi, että ala-osa huoneista jäi eheäksi; wesikatto kuitenkin meni pilalle ja täytyi häwittää. Wiralan tehtaasta saapui sittemmin paikalle hywä ruisku, joka teki suuren waikutuksen; tuotiimpa myöskin eräästä kartanosta yksi rikkinäinen ruisku; en tiedä mitä warten!

J—n.

Sokea sattumus.

(Suomennos).

(Jatkoa wiime numeroon).

Ei mitkään sanat olisi woineet niin paljoa lausua kuin tuo uhkamielinen, waaroja ylen-katsowa muoto, jolla Lauri kääntyi isäntänsä puoleen.

— „Mutta, rakas eno, tie on niin liukas", muistutti Julia, „ja ilma on niin kylmä, ajattelehan toki luuwaloasi".

— „Ja kuolemme pelosta, jos sinä yksin jätät", lisäsi Camilla.

— Lörpötystä! ei sitä wähällä kuolla. — Tule poika!

— „Mutta unhotathan waippasi, eno, ja tässä on karwalakkisi ynnä mustat päällys-tallukat, joita sinun tulee wetää saappaiden päälle, ett'eiwät kumoon luiskahda.

Eno wannoi yhästi ja kalliisti, että hän ei mustia tallukoita milloinkaan jalkaansa wetäisi; mutta juuri kun hän toisen jalkansa nosti ylös, polkeakseen sitä maahan paremman waikutuksen wuoksi, niin Julia käytti sangen sukawasti tätä edullista hetkeä hywäksensä, ja weti toisen tallukoista hänen jalkaansa. Tämän jälkeen hän nuristen ja muristen antoi wetää toisenkin tallukoista jalkaansa.

Kun nuo nuoret tytöt eiwät enää professoria eikä Lauria saattaneet nähdä, meniwät he jälleen sisälle. Julia sytytti lampun, jota wastoin Camilla yhtämittaa katseli tulipaloa. Hetken päästä tuli Tiina sisään; hän oli aiwan kalpea, itki ja woiwotteli.

— „Warmaankin palaa meillä", huusi hän. Woi hywä Jumala! Äitini ja pienet sisareni, kuinka heidän käy! Eikä meidän pienet tawaramme ole edes wakuutettuja. Ja minun pukuni, jossa ensi kerran ripillä käwin, sen he aina pitäwät piilossa, niin ett'en sitä koskaan saa päälleni ottaa — woi, woi! Äiti parkani on tästä kuolewa. — Rakkaat, hywät neitini, sallikaa minun lähteä kaupunkiin".

— „Ei, Tiina", wastasi Camilla, „sitä emme salli. Oli jo paha, että nuo muutkin lähtiwät; sinun täytyy tänne jäädä".

— „Armahtakaa toki minua", huusi pieni Tiina ja wäänsi epätoiwossa käsiänsä; „tuntuuhan aiwan kuin menettäisin järkeni".

— „Katselehan tuota lapsi parkaa", kuiskutti Julia, „woiko se tämmöisessä tilassa meitä suojella? — Älä itke Tiina, waan mene Jumalan nimeen, koska niin tahdot. Siitä suunnasta päättäen, mihin tuli kulkee, ei äitisi huone ole ollenkaan waarassa; mutta sitä et sinä kuitenkaan usko, ennenkuin sen itse näet. Katso tässä, ota tämä lämmin liina, ole hywällä tuulella ja waro, ett'et wahinkoon joudu".

Tiinalle ei tarwinnut toistamiseen sanoa. Hetken perästä hän oli matkalla kaupunkiin.

— „Mutta, Julia, menetkö sinäkin nyt pois", walitti Camilla, kun hän luuli huomaawansa, että Julia aikoi huoneen jättää. „Taiwaan tähden älä toki jätä minua aiwan yksinäni!"

— „Minuutiksi wain, Camilla; tahdon walmistaa isällesi hiulan lämmitettyä wiiniä ja tuoda esille hänen loikkotakkinsa ja tallukkansa. Tiinan ja Laurin täytyy myöskin jotain lämmintä saada, kun he takaisin tulewat. Jos pelkäät yksinäsi olla, niin tule kanssani".

Rauhallisena ja luja-mielisenä toimitti Julia taloudelliset askareensa, ja pian seisoiwat molemmat serkukset jälleen akkunassa.

Kowa tuuli oli noussut ja winkui kauheasti sawutorwissa, hätäkello soi taukoamatta ja liekit loiwat punaisen hohteensa walkealle lumelle ja nuorten tyttöjen melkein yhtä waaleille kaswoille. Toinen heistä näytti niin peljästyneeltä, toinen suuresti huolestuneelta. Ehdottomasti lähestyiwät he aiwan liki toisiansa aiwan kuin tahtoisiwat hakea toisiltansa lohdutusta ja turwaa.

„Oi, onnettomia ihmis-parkoja, olkoon Jumala heille armollinen!" lausui Julia.

„Kunpa isä olisi jo taas täällä", huokasi Camilla, „ja oi jos tämä hirweä ja peloittawa yö jo olisi kulunut; minusta tuntuu, että wielä joku surkea onnettomuus on tapahtuwa".

Sill'aikaa kiihtyi tuli yhä hirweämmäksi ja lewitti kaikkialle, minne se waan oli nähtäwänä, pelkoa ja kauhistusta. Noin puolen peninkulman päässä tästä pienoisesta asumuksesta, jonka me nyt tunnemme, oli samoiten aiwan maantien wieressä wähäinen rawintola, jossa

— **Käräjät Janakkalassa** alkaa 26 päiwä tätä kuuta, jolloin luultawasti reki kerrankin seisoo ja rattaat ei wielä pääse tulolle. Toisena käräjäpäiwänä kuuluu tässä läänissä olewan määrätty tehtäwäksi uskollisuuden wala, mutta kuinka monta käräjäkunnan pidemmiltä kulmilta woi saapua paikalle tällä ketillä? Ehtä me suomalaiset tyllä täytämme uskollisuus-welwollisuutemme ilman walaa; olisi kuitenkin kohtuullinen welwollisuus wirkakunnilla, asettaa „kirkko keskelle kylää" ja wannottaa jokainen seurakunta erikseen kullakin kirkolla. Näin woisi yksi ainoa mies wapahtaa monelta sadalta pitkät matkat ja niin antaa jokaiselle tilaisuuden tehdä alamais-walansa. — Mutta nämäthän on enämmältä osalta talonpojan kuluja ja siitähän ei meidän herrat pidä suurta lukua. J—n.

— **Susitarhan ja kaksi suden kuoppaa** owat Teiskolaiset päättäneet rakentaa peto-eläinten surmaksi. Palkintoja maksetaan nykyään Teiskossa 100 m. naaras-sudesta ja ilweksestä sekä 75 m. koiras-sudesta ja ilweksestä.

— **Tampereen pääsiäismarkkinoilta.** Wanhan tawan mukaan wietettiin täällä eilen, tiistaina n. k. pääsiäismarkkinoita. Tawallisesti näillä markkinoilla, syystä että ne aina sattuwat kelirikon aikana, on sekä tawaraa että wäkeä wähän werrattuna esim. laskiaismarkkinoihin, joita myös pidetään ainoasti tottumuksesta eiwätkä ole hallituksen määräämät.

Hinnat waihteliwat seuraawasti:

Ruistynnyri	27	ja	29 m.
Ohratynnyri	23	„	25 „
Kauratynnyri	14	„	16 „
Hernetynnyri	27	„	30 „
Perunatynnyri . . .	10	„	12 „

Leipä 2: 40 ja 2: 60 p. leiw.; ohraset jauhot 2 m leiw.; ruokawoi 12 ja 13 m. leiw. pöytäwoi 70, 90 p. naula; tuore raawaanliha 4: ja 4: 50 p. leiw.; palwattu 5 ja 6 m. leiw.; tuore sianliha 9 m. leiw.; suolattu 9 ja 10 m. leiw.; palwattu 11: 50 ja 12 m. leiw.; kryynit 1: 40 p. kappa; munat 7 ja 9 p. kappale. Pellawan siemeniä oli wähä ja maksoiwat 90 p. ja 1 m. kappa. Muutamia kurjia hewoskonia oli myytäwänä, mutta niitä ei luultawasti kukaan ostanut.

Mitä rikoksiin tulee, jotka tawallisesti owat markkinain lukuisimmat seuralaiset, ei niitä näilläkään markkinoilla puuttunut.

— **Oribweden laina-jywästössä** on tätä nykyä 896 t:riä 10 $^1/_4$ kappaa rukiita. Säästö pitäjän waiwaisrahastossa on 496 m. Tätä paitsi löytyy pitäjässä hätäwara-rahasto, jossa nykyjään on waroja 11,074 m.

---

suuri lewottomuus ja hämmennys wallitsi, sillä oltiin paraillaan katoksesta wetämässä wanhaa wiallista paloruiskua, millä piti kaupunkiin awuksi riennettämän.

Paksu punanenäinen isäntä, kaikki mies- ja naispalwelijat oliwat kokoutuneet pihaan, eikä kukaan pitänyt wähintäkään lukua äsken saapuneesta matkustajasta, joka kärsimätöinnä astuskeli edestakasin wierastuwassa ja julmistuneena katseli milloin kylmää uunia milloin jäätyneitä ikkunan lasseja tai sawuawata talikyntilää.

Hän oli wanha, woimakas mies, harmaapartainen ja ryhdiltansä uljas. Waatteensa oliwat karkeat ja wanhan aikaista kuosia. Tuuheat kulmakarwat oliwat synkästi yhdessä ja hänen muotonsa ilmaisi suuttumusta ja liikutusta. Oikeassa kädessään oli hänellä muserrettu kirje, jonka hän yht'äkkiä repi rikki, heitti maahan ja polki sen palaisia jaloillansa.

„Lähteä pois siis tahdot, poika", murisi hän itseksensä. „Ja sillä luulet woiwasi pakoittaa minut myöntywäisyyteen? Oi, suuresti tulet sinä pettymään.

(Jatk.)

— **Tehdas- ja käsityöläis-yhdistys** on perustettu Tampereella ja owat sääntö-ehdotukset jätetyt asianomaiseen paikkaan wahwistettawiksi.

— **Orihweden kansakoulussa** käwi wiime wuonna 56 oppilasta, 34 poikaa ja 22 tyttöä.

— **Omituisia käräjä juttuja.** Längelmäellä entinen talollinen Karlo Piittolainen nosti kanteen kihlakunnan oikeuteen ruunun nimismiestä herra Steniusta ja sieltä poismuuttanutta pappia wastaan wäkewäin juomain myynnistä, ja tiesi, mistä kaikesta hänen kanteensa ja syytöksensä oli. Mutta kun ei hän kanteitansa woinut todeksi näyttää, niin kantaja Karlo Piittolainen tuomittiin neljäksi kuukaudeksi kuritushuoneesen, ynnä maksamaan suuri summa asiassa kustannuksia. Asia kuuluu wedotun kummaltakin sekä kantajalta että wastaajalta Keisarilliseen Turun howioikeuteen.

Ulkoseurakuntalainen.

— **Kuolleena löydettiin** talollinen Fredrik Aleksanderinpoika, Korpilahden kirkonkylästä maaliskuun 29, eräästä lähellä maantietä olewasta ladosta. Mitään wäkiwallan merkkiä ei näy ruumiissa.

— **Räkäkäyksestä kuollut.** Tallollista Wiktor Tuomaanpoika Sikalaa, Urjalan Salmilta, on eräs mies samasta pitäjästä wiinapäissään runnellut niin pahasti, että Sikala muutaman päiwän päästä heitti henkensä.

— **Raaka teko.** Pääsiäis-yönä murhattiin erään talonomistajan lukitussa nawetossa Kyttylässä lehmä, nähtäwästi aikomuksella se tapettuna pois wiedä, koska kelkka oli sijoitettu nawetan owelle. Lienewät häiriintyneet aikomuksessansa, kun kelkka jäi siihen ja ilkeyden tekijät oliwat menneet matkoihinsa. Samana yönä warastettiin saman talon lukitusta liiteristä waimowäen waatteita.

— **Petoeläinten häwittämiseksi** on Ruowedellä pääteity tänä ja ensi wuonna maksaa aika-sudesta kaksi sen wertaa, kuin tähän asti, joka palkinto siis nyt ylipään nousee 180 m. waiheille. Sitä paitsi on päätetty, että jokaisen tilanhaltian tulee wäkineen susien penikoimisen aikana etsiä sudenpesät tiluksiltaan.

— **Kunnan tupa Eräjärwellä.** Tuwasta, jossa kappelimme kunnankokouksia pidetään, ei ole mitään moittimista. Mutta kun sinne kokoontuu joumoinenkin miesjoukko ja kullakin heillä rakas piippu-nyksänsä nenän alla tupruamassa, niin arwaathan kummoinen ilma siellä lopulta wallitsee. Tuskin näkee toinen toistaan. Sameraan sawupilween käärittynä siellä tuntee olewansa ikäänkuin henkimaailman olentoin keskessä. Suotawa asia olisi, että kunnan tuwassa ei ensinkään poltettaisi tupakkaa kokouksien aikana.

R. —n.

— **Tanssit ja kopakat.** Joku aika sitten keskusteltiin Eräjärwellä muun muassa tansseista ja päätettiin sen, joka juhla- tai pyhäpäiwänä antaa huoneensa tanssihuoneeksi, olewan welwoitetun maksamaan sakkoa 20 mk., joka sakko tulisi kunnan kassan hywäksi. Tuo olikin ihan paikallaan. Mutta koska minun tietääkseni on hywin wähän tanssittu, warsinkin pyhäpäiwinä, oli tuo päätös waan ikään kuin kehumista: Eräjärweläinenkin osaa tanssia! Mutta niinhän tawallisesti käykin, että „iso waras hirttää pikku warkaan", eli tässä kohden: siwuseikat huomioon, jotta pää-asiat unehtuisi. Kunnassamme on nimittäin erään yksityisen perustama wakuutus-laitos. Koska mainittu wakuutus-laitos on wielä kowin wähä tunnettu kunnassamme, pidän welwollisuutenani täten lyhimmiten selwittää sen sääntöjä ja muita asian-haaroja. Sillä eihän mainittu wakuutus-laitos woi tuottaa sitä hyötyä tuntemattomana kuin tunnettuna. Wakuutuksia saapi ostaa 50:llä pennillä kappaleen. Niitä annetaan minkä ikäisille hywänsä, paitsi lapsille. Joka ostaa wakuutuksia, saa yhtä monta olutpullon sisällystä suuhunsa, kuin wakuutustakin on ostanut. Olutpullo on itse wakuutuskin. Mitä enemmän olutpulloja tai wakuutuksia ostaa sitä turwallisemmaksi tulee elämä. Sillä tiedämmehän, että olwella on omituinen huumaawa luonteensa. Se panee weren sellaiseen omituiseen kulkuun, joka on hupaista. Se saa unohtumaan ainakin ajaksi tämän mailman murheet. Kun sitä otat oikein pään täyden, wakuuttaa se sinulle että pienet warasi owat kaswaneet suuriksi aarteiksi, että woimasi owat werrattomasti lisääntyneet y. m. y. m.

Naapuri kappelissamme Kuhmalahdella on samanlainen wakuutus-laitos, mutta paljoa täydellisempi, kuin meillä. Siellä saat wakuutuksia rommissa, wiinassa, punssissa, wiinissä ja missä waan haluat, ryyppyttäin, puolituopittain, tuopittain ja kannuttain. Nimismies läänissä, johon Kuhmalahti kuuluu, on myöskin huomannut suuren hyödyn, minkä mainittu wakuutus-laitos tuottaa, koska ei hän muiden nimismiesten tapaan turhanpäisesti rupea sen woimassa pitäjää lain kynsiin raastamaan. Tai eikö hän tiedäkään koko laitoksesta! Siunatuksi lopuksi saan wielä mainita, että woitot ja tulot, mitä tällaiset laitokset tuottawat, käytetään — wäkewäin juomain rakentamiseen.

R. —n.

— **Joka toiselle kuoppaa kaiwaa, lankee itse siihen.** Torppari Ristijärwen kylästä Längelmäellä oli tehnyt kanteen kortin pelaamisesta ruununmiehen awulla korttikumppaliansa wastaan, joiden kanssa sanoi pelanneensa ja häwittäneensä lähes sata markkaa. Kantaja kuin tunnusti tällä tawoin asian tapahtuneeksi wiime kesänä eräänä sunnuntaina ja, koska kantaja ei ensinkään woinut todeksi näyttää mitään kanteenalaisia kumppaniansa wastaan niin oikeuden täytyi hänen yksin, ihan yksin, tuomita maksamaan kanteensa ja omalle tunnustuksellensa kortin pelauksesta ja rahansa menettämisestä 144 markkaa 44 p., sapattipäiwän rikoksesta lähes 20 markkaa, ynnä oikeuden kustannukset. Mutta sanottu mies kuuluu olewan hywin warallinen ja oli tyytywäinen päätökseen.

Ulkoseurakuntalainen.

— **Wirallista witkallisuutta ja sekoittelemista.** Omituisen kuwaawa on tässä suhteessa seuraawa tapaus. Muuan maanwiljeliä Tyrwännöltä oli kilpa-ajoissa palkitusta tammastaan saanut warsan, jonka nojalla päätti hakea itselleen lain säätämän lisä-palkinnon. Hakemus ynnä asiaan kuuluwat paperit ja todistukset jätettiin kruununwoudille määräajan kuluessa wiime kesänä. Kruununwouti antoi asiasta kuwernöörille tiedon wirkakirjeen kautta heinäk. 7 p. Kuwernöörin kirje walituille tarkastus-miehille annettiin jo seuraawana 8 p:nä. Tarkastus-miehet suorittiwat tehtäwänsä saman kuun 26 p:nä, ja lähettiwät toimestaan pöytä-kirjan kuwernöörin-wirastoon, josta kuwernöörin lausunto lähetettiin senaatiin jo elokuun 4 p:nä. Tähän asti siis kaikki oli käynyt werrattain hywin ja nopeasti. Mutta kun senaatin päätös lokakuun 18 p:ltä saapui täkäläiseen läänin wirastoon, nähtiin siitä, että tarkastus oli ollut waillinainen, ja ett'ei senaatti sen nojalla antanut mitään palkintoa. Nyt olisi ollut arwattawasti läänin-wiraston asia, joka lain mukaan on welwollinen tarkastuksen toimeen panemaan, pitää huolta, että uusi, huolellisempi tarkastus olisi pidetty; mutta sen sijaan asia jäi wirastoon makaamaan lähes kahdeksi kuukautta, siksi kun wihdoin Tuomaanpäiwän aikoina ennen joulua asian-omainen maanwiljeliä sai mainitun senaatin päätöksen luokseen lähetetyksi. Ja mitä oli hänen nyt tällä päätöksellä tekeminen. Asian-omaisen palkinnon-saajan toimi rajoittuu lain mukaan ainoastaan siihen, että hän palkintoa hakee; wirastojen tulee pitää huoli kaikesta muusta. Ja erittäin on säädetty, että palkinnon-hakijan tulee olla wapautettu kaikista kustannuksista tarkoituksen wuoksi. Sen sijaan palkinnon hakian oli nyt itse pitäminen huolta tarkastuksen uudistamisesta ja kun hän sitten uuden tarkastus-pöytä-kirjan kanssa uudisti hakemuksensa waadittiin läänin wirastossa häneltä lisäksi wielä hakemus-maksuakin. Maaliskuun 14 p:nä tänä wuonna hän sitten wihdoin sai tuon hänelle tulewan palkinnon, odotettuansa 9 kuukautta ja kulutettuansa asiaan paljon sekä aikaa että waiwaa.

—r.

— **Kewätkäräjät Kuorehwedellä** loppuiwat t. k. 12 p. eikä siellä kuulunut olleen muuta kun 10 uutta juttua kunnastamme, paitsi wanhoja, jotka jo ennen oliwat esillä olleet, waan jostakin syystä lykkäykseen tulleet; eipä nyt ollut tuon kirotun nesteen wiinan myynnistäkään täältä käräjille käsketty, kuin ainoastaan yksi ainoa henkilö, ja kaikeksi onneksi sekin on ulkoseurakunnasta kotoisin, Siwulta katsoen näyttää siltä, että salakapakkojen luku wähenee täältäkin ja eipä se olekkaan mikään ihme eikä kumma asia. Kun heitämme silmäyksen menneisin aikoihin niin warmaan wielä on jokaisen muistissa, kuinka ahkerasti niitä koittiwat kruunun wirkamiehet sortaa ja häwittää. Tästä moni kuntamme asujan saikin wihdoin asian perille tultua kärsiä melkoiset wahingot, jopa niinkin suuret, etteiwät riittäneet rahat eikä tawarat, waan täytyi käydä warojen puutteessa H:linnassa wedellä ja leiwällä suorittamassa, ja sieltä sitten palata kyllä kauniisti kerityillä hiuksilla. Ei kuitenkaan nykään wielä sowi sanoa, ettei täällä enää ilolientä myytäisi, mutta kumminkin se on jo niin pientä kuin silkki saran suhteen menneisin aikoihin katsoen.

O. W. A:nen.

— **Laukkurysäin salakaupan estämisestä** oli Kuorehweden kunnankokouksessa maaliskuun 29 puhetta ja wähän aikaa asiasta keskusteltua tehtiin päätös: Joka tekee laukkurysän kanssa kauppaa, sakoitetaan 20 m., josta rahasta ilmiantaja saa toisen puolen ja toinen puoli tulee kunnan kassaan. Kuntalaiset kuuluwat hakewan päätökselleen kuwernöörin wahwistusta — saas nähdä saawatkohan arkankelilaiset pakenemaan Kuorehwedeltä, luwatonta kauppaa harjoittamasta.

O. W. A:nen.

Längelmäki huhtik. 16 p. 1881.

Kun kiurusta kesään on wanha sanan lasku ja nyt ollaan jo toiwossa kauwankin odotettuamme, koska se jo tänä aamna täällä kuultiin. Täällä istuttawat talwikäräjät loppuiwat tämän wiikon alussa, joitten päättyessä wiime tiistaina tämän piirin käräjä-kansa kihlakunnan tuomarin edessä Hänen Korkialle Majesteetillensa Keisari Aleksander III:lle Suomen Suuriruhtinaalle teki kaikessa alammaisuudessa uskollisuuden ja kuuliaisuuden walan, wirkamiehet erikseen, ja yhteinen kansa erikseen. Muuton on täällä kansan riento ja siwistys eteen päin pyrkiwäinen.

. . . . . an.

— **Uskollisuuden walan** tekiwät Salon kihlakunnan eli Halikon ja Perttulan pitäjien ynnä niiden kappelien miehet ynnä piirikunnassa asuwat wirkamiehet tämän kuun 13 p:nä kello 12—1 päiwällä uudelle Suuriruhtinaallemme Aleksander III:lle ja Perintöruhtinaalle. Toimitus tapahtui Uskelan emäkirkossa, ja alkoi wirrellä 232 w. 7—8, jonka perästä nousi kirkkoherra Wasz saarnastuolilta puhelemaan hetken tärkeydestä. Sen päätyttyä weisattiin wirrestä 363 w. 10. Nyt astui kihlakunnan tuomari Herra Palmgren kuoriin, jossa lyhemmän puheen pidettyä luki hallituksen antamat määräykset walanteosta, ynnä hallitsian wakuutus manifestin, ensin suomen ja sitten ruotsin kielellä. Walan ottaminen käwi samassa järjestyksessä. Saapuwil-

la oli miehiä jotenkin, ja osottiwat suomen miesten ainaista uskollisuutta, koska jotkut pyhässä wakaisuudessaan aloittiwat wielä toisestikin, kun herra tuomari alkoi ruotsalaista walaa, ehkä sittemmin pysähtiwät, kun äkkäsiwät, etteiwät enää ymmärtäneetkään kertojan puhetta.

Kirjeenwaihtaja.

Kirjewaihtoa.

Lehden toimittaja kiittää sydämestään „Kansalaista" ystäwällisistä nimi-päiwä-runoista. Luonnollisista syistä olemme kuitenkin päättäneet olla niitä lehdessä julkaisematta.

Hämeenlinnan torihinnat.

Rukiit 26: 50 p. tynn.; rukiin-jauhot 2: 15 p. leiw.; rukiinen leipä 2: 35 p. leiw.; ohrat 23 m. tynn., ohran skrädi-jauhot 2 m. 20 p. leiw.; kaurat 13 m. tynn.; ohrankryynit 1 m. 20 p. kappa; kauran-kryynit 1: 15 p. kappa; wiheriäiset herneet 1 m. kappa, ruskiat 70 p. kappa; perunat 7 m. 50 p. tynn.; woi 65 p. naula; naudanliha 4 markkaa 50 p. leiw.; palwattu 5 m. 25 p. sianliha 9 m. leiw; lampaanliha tuore 5 m. leiwiskä; palwattu 7m leiw.; juottowasikanliha 4. m. 50 p. leiwiskä; munatiu 1 m. 60 p.; siika 50 p. naula; silakat 2 m. 30 p. leiw.; tuoreet 20 p. naula; kuhat 30 p. naula; ahwenet 25 p. naula; mateet 25 p. naula; kylwö-heinät 1 m. 15 p. leiw.; maa-heinät 75 p. leiw.; maito 35 p. kannu; koiwuset halot 5 m. kuorma; mäntyset 3 m. 57 p. kuorma.

Kurssit.

Suomen Pankki, 20 p. huhtikuuta.

	Myyjät.	Ostajat.	
Pietari	259: —	251: —	100:lta.
Lontoo	25: 17.	25: —	Punt.st.
Pariisi	99: 20.	98: —	100:lta.
Hampuri	123: 30.	122: 60.	100:lta.
Amsterdam	207: 50.	206: —	100:lta.
Tukholma	139: 10.	138: 40.	100:lta.

Kuulutuksia.

Hämeenlinnan kanpungin waltuusmiesten kokous on raatihuoneessa tulewana perjantaina tämän kuun 22 p:nä kello 7 ehtoolla, jolloin

Esitellään:

1:o. Magistraatin kirjoitus, jossa waaditaan waltuusmiesten lausuntoa siitä, tahtowatko sallia että kaksi wanhaa kruutikellaria saisi edelleenkin jäädä Sairioon olemaan siinä tapauksessa, että tykistön hallitus lunastaisi ne Suomen sotilastoimistolta;

2:o. Magistraatin kirjoitus, jossa kysytään, millä ehdolla kaupunki antaisi sotawäelle maata Poltinahon kentältä warastopaikaksi 2,400 neliösylen laweudelta;

3:o. Magistraatin kirjoitus, jossa waaditaan tietoa, mihin määrään kruunu on welwollinen täällä olewain sotilasrakennusten puolesta suorittamaan anaksoja palolaitoksen kunnossa pitoon;

4:o. Magistraatin kirjoitus, jossa kysytään, saako Turkin alamainen, kauppakirjuri Konstandi Dmitri Konstantinidi luwan pitää tässä kaupungissa ulkomaan tupakan lehtien kauppaa;

5:o. Magistraatin kirjoitus, jossa waaditaan waltuusmiesten lausuntoa rawintolan haltian Gustaf Larsson'in hakemuksen johdosta, koskewa anniskeluoikeutta kaupungin parkissa ensisuwena;

6:o. Tili kaupungin rahawaroista ensimmäiseltä wuosineljännekseltä;

7:o. Rahatoimikamarin huutokauppaprotokolla kaupungin kalawesistä;

8:o. Walmistawasta waliokunnasta tulewia asioita;

Hämeenlinnasta 19 p. Huhtikuuta 1881.

Gust. Rob. Böök.
A. W. Lindgren.

Julkisilla huutokaupoilla, joita asianomaiset makasiinien hoitajat toimittawat tiistaina tulewan Toukokuun 10 päiwänä kello 10 e. pp. myydään enimmän maksawille wähemmissä osissa läänin kruunumakasiineissa olewista warastoista alla-lueteltu määrä jywiä, nimittäin:

Hämeenlinnan kruununmakasiinista:

1,090 tynnyriä ohria 1877 wuoden satoa, painawa 10 ℔ tynnyri
607 „ 1878 „ „ „ 11 „ „
114 tynnyriä 10,3 kappaa kauroja 1880 wuoden satoa, painawa 9 ℔ 10 ℥ tynn.

Tampereen kruununmakasiinista:

343	tynnyriä	11,8 kappaa	ohria	1877 wuoden satoa,	painawa	10 ℔ 10 ℥ tynn.
4	„	23 „	kauroja	1880 „ „	„	10 ℔ „ ℥ „
—	—	5 „	rukiita	1880 „ „	„	13 ℔ „ ℥ „
—	—	5 „	ohria	1880 „ „	„	12 ℔ „ ℥ „

josta halullisille ostatajille tämän kautta tieto annetaan kuin myös että ne jywät, joista tarjoukset, mitkä paikalla tutkitaan, hywäksytyiksi tulee, kohta ostajille annetaan, heti kuin hinta on makasiininhoitajalle maksettu.

Hämeen lääninkonttorista 14 p. Huhtikuuta 1881.

E. von Ammondt.
N. Dahlén.

Julkisella urakka-huutokaupalla joka pidetään Kuhmalahden pappilassa, Toukokuun 20 päiwänä tänä wuonna kello 10 e. p. p. tarjotaan wähimmän waatiwalle Kuhmalahden seurakunnan kirkko sisäpuolelta maalattawaksi, maaliaineet hankkiwat seurakuntalaiset itse, urakkamiehen tulee hankkia kaksi täysin kelpaawaa takausmiestä, jotka takaawat että hän työn kelwollisesti tekee. Huutokaupan päätyttyä pidättäwät seurakuntalaiset itselleen yhden tunnin mietinnön, päättääksensä kenen tarjouksen he hywäksywät, muitä lähempiä asiaan kuuluwia tietoja saadaan urakkahuutokaupassa. Kuhmalahdelta Huhtikuun 13 päiwänä 1881.

Komitean puolesta.
P. E. Neppenström.

Myytäwänä.

Hywin itäwiä timothein ja puna-apilan siemeniä myy
Ernst Wahlberg.

Simaa (Mjöd)

40 p. pullo myy
C. O. Saxelin.

Perunoita

Irjolan kartanossa Janakkalassa myydään suuremmissa ja pienemmissä osissa, hywiä siemen perunoita.

Ompelu-koneita

myy huokealla
F. Kiuttu.

Nyt tulleita:

Erittäin hywiksi tunnetuita Wienin ja Malmön hansikoita helppoihin hintoihin myy
F. Kiuttu.

Silkki-kankaita ja monen wärisiä hame-kankaita y. m., kaikkea huokealla myy F. Kiuttu.

Kiinni otettu.

Koira N:o 22 Lappeenrannassa, Hausjärwellä Ryttylän kartanossa. Omistaja periköön sen allekirjoittaneelta 2:den wiikon kuluessa, suorittamalla ilmoitus ja hoitokulungit. Ryttylä 20 p. Huhtik. 1881. **O. W. Blom.**

Ilmoituksia.

Wuosi korot

täkäläisen rouwas-yhtiön kassoista saaduista lainoista owat tämän kuun kuluessa maksettawat allekirjoittaneelle. Hämeenlinnassa Huhtikuussa 1881.

Karl Erwast.

Se, joka tietää jättäneensä tämän kaupungin kestikiewariin pantiksi kapsäkin, sisältäwän maamittari kaluja ynnä waatteita, tulkoon ne lunastamaan ennen tämän kuun loppua. Muuten ne myydään. Hämeenlinnasta 16 p. Huhtikuuta 1881. **G. Z. Selander.**
Häm. 1 k.

Huomaitkaa!

Allekirjoittanut, joka hiljakkoin on perustanut

Kraatari-siikkeen,

saa tämän kautta ilmoittaa kunnioitettawalle yleisölle, että minulla nyt on kraatarin ammatissa taitawa ja kelpo leikkaaja sekä hiljan tullut suuri ja kaunis warasto kewä- ja suwitrikoita, ja walmistetaan tilattaissa kaikkinaisia ammattiin kuuluwia töitä pikaisesti ja parhaimmalla huolella puku-kuwain mukaan, helpoimpiin hintoihin.

Myöskin walmistetaan waatteita tilaajain omista aineista halpaan hintaan. Fr. Kiuttu.

(Huom.! Suom. Wir. Lehti).

Täten saan kunnioituksella ilmoittaa kaikille niille, jotka haluawat rehellistä, ja uskollista asianajajaa, niin kääntyköot entisen wallesmannin Pettersson'in puoleen, joka asuu nykyään Murolan kanawalla. Tämän olen itse koetellut asioissa, josta minä puolestani yleisölle wakuutan. Sääksmäestä 4 p. Tammikuuta 1881.

H. N.

Sattuneesta syystä on oluen hinta tästälähin kaikissa täkäläisissä tehtaissa alennettu 25 penniin pullolta. Hämeenlinnassa 1881 maaliskuun 24.

1,200

markkaa, lainataan nyt heti Janakkalan säästöpankista. Luotettawat takuut; korko 6 sadalta.
Kaapo Jussilainen.

The Northern

ASSURANSE COMPANY,

Palo- ja henki-wakuutus-yhtiö Lontoossa,

ottaa wastaan wakuuttaaksensa sekä kiinteää että irtainta omaisuutta, kuin myös henkiwakuutuksia, allekirjoittaneen kautta.

J. J. Jägerroos.

Kalewa

Wakuutus-osake-yhtiö

tarjoun ruwetaksensa sellaisiin wakuuttamisiin, kuin olen tämän-wuotisten Hämeen Sanomain 4:ssa n:ssa ilmoittanut. Tarkempia tietoja ja prospekteja on täällä Hämeenlinnassa minulta saatawissa.

J. A. Hahusson
asuwa tullinhoitaja Holmström'in talossa.

Wenäjän

Palowakuutusyhtiö

ottaa kaikenlaisia wakuutuksia
Selim Hartelin'in kautta.

Koko

W. P. K.

kokoontuu harjoituksiin tulevana sunnuntaina kl. 1/2 8 aamulla.
Päällikkö.

Yrjö Kronström'ille

toivotaan sydämmestä onnea ja menestystä nimipäiwänään.

Yleisiä ilmoituksia.

Raastuwan oikeus istu joka lauwantai ja maanantai; istunta alkaa kello 10 e. p. p.

Yhdyspankin konttori on awoinna joka maanantai, keskiwiikko ja perjantai kello 10—1.

Hämeenlinnan postikonttorin lähtewän postin toimisto pidetään awoinna arkipäiwinä kello 9—12 e p. p. ja 3—4 j. p. p. sekä pyhäpäiwinä kello 8—9.

Tulewan postin toimisto awoinna arkipäiwinä kello 9—12 e. p. p. ja 1 3/4—3 j. p. p., sekä pyhäpäiwinä kello 1 3/4—2 j. p. p. jolloin annetaan ulos puolipäiwän junalla tulleet sanomalehdet ja rahattomat kirjeet.

Järjestysmiehinä W. P. K:n lukusalissa.

10 p. A. Cawén. F. W. Schrey.

Yöwartioita kalnhuoneessa.

Y. w. 23 O. Gilberg. J. Erlander.
„ „ 24 K. A. Lindström. J. Erlander.
„ „ 25 E. Helenius. J. Koskinen.
„ „ 26 J Forsman. T. Helenius.
„ „ 27 M. Fagerström. F Heerman.
„ „ 28 C. G. Jansson. A W. Eklund.
„ „ 29 F M Orrela. J. A. Nederström.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seur. kirjapaino,
Osasto Hämeenlinnassa, 1881.